

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Lukáše Pišvejce a JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **B. N. Q. A.,**
zastoupena zákonnou zástupkyní (matkou) N. T. T. H.
právně zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem, sídlem
Opletalova 1417/25, Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** sídlem náměstí
Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č.j. MV-53898-5/SO-2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 19. 6. 2020, Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) doručenou téhož dne, domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č.j. MV-53898-5/SO-2020 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „*prvoinstanční orgán*“), ze dne 18. 2. 2020, č.j. OAM-1042-49/TP-2017 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 75 odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 14. 8. 2017, zamítnuta žalobkynina žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky, neboť nebyly splněny podmínky uvedené v § 66 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

II.

Žaloba

2. Žalobkyně předně namítala, že žalované bylo již jednou rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č.j. 9 Azs 230/2019-53, uloženo řádně zvážit přiměřenost zamítnutí žádosti žalobkyně s ohledem na s tím spojený zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejích zájmů jakožto nezletilého dítěte. Žalobkyně je tříleté dítě, které na území pobývá společně se svojí nezletilou sestrou, která má občanství České republiky, a matkou, které byl v mezidobí od podání žádosti žalobkyně o trvalý pobyt povolen na území České republiky přechodný pobyt rodinného příslušníka EU. Jde proti smyslu a účelu zákona o pobytu cizinců, která chrání zájmy na spojování rodin, i proti smyslu předchozího postupu správních orgánů, které již povolily matce žalobkyně na území přechodný pobyt za účelem sloučení rodiny, aby nezletilá žalobkyně nyní přišla o možnost legalizovat svůj pobyt na území na základě podané žádosti, čímž by bylo sloučení rodiny na území České republiky fakticky znemožněno. Je nesmyslné nutit tříleté dítě, aby za účelem sloučení se na území České republiky se svojí matkou a sestrou, které zde legálně pobývají, nejprve vycestovalo z České republiky na území Vietnamu (neboť další žádost o pobytové oprávnění již z území České republiky podat nemůže). Výsledek takového postupu by byl zároveň velmi nejistý s ohledem na správní praxi při přijímání žádostí o pobytové oprávnění z území Vietnamu i s ohledem na nepředvídatelný vývoj uzavírání hranic pro cizince v důsledku pandemie, a mohl by tak vést k dlouhodobému odloučení žalobkyně od její matky a sestry, přestože je zjevné, že materiálně žalobkyně podmínky pro legalizaci svého pobytu na území České republiky splňuje.
3. V části žaloby uvozené slovy „*K nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu*“ žalobkyně dále namítala, že žalovaná rozhodla nezákonně, když nezrušila prvoinstanční rozhodnutí z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Dle žalobkyně správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav ve vztahu k přiměřenosti dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejích nejbližších rodinných příslušníků. Základní kritéria, která je třeba zkoumat při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí, stanoví demonstrativně § 174a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“): „*Při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.*“ Z

použití slova „zejména“ je zřejmé, že správní orgán je povinen zvážit minimálně všechny ze zde uvedených hledisek. Žalobkyně namítá, že správní orgány nejen že přiměřenost dopadů rozhodnutí neposoudily z veškerých shora uvedených hledisek, nezjistily ani skutkový stav v rozsahu umožňujícím takové posouzení. Žalobkyně si je vědoma, že se jedná o řízení o žádosti, které je ovládáno dispoziční zásadou, tato skutečnost však nezavazuje správní orgán povinnosti posoudit okolnosti daného případu ve smyslu § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a zjistit skutkový stav v rozsahu dle § 3 správního řádu. Skutkový stav navíc řádně nebyl zjištěn nikoli z důvodu, že by žalobkyně nenavrhovala potřebné důkazy, ale z toho důvodu, že navrhované důkazy (výslech matky žalobkyně) nebyly správní orgánem bez dostatečných důvodů provedeny. Žalobkyně přitom v průběhu řízení navrhovala provedení výslechu své matky za účelem zjištění intenzity a hloubky rodinných vazeb a dalších otázek relevantních pro posouzení přiměřenosti dopadů do rodinného a soukromého života jejího i jejích nejbližších rodinných příslušníků. Tento výslech ale nebyl proveden s odkazem na to, že existence rodinných vazeb byla v průběhu správního řízení dostatečně dokázána. Žalobkyně v tomto směru namítá, že výslech nenavrhovala za účelem zjištění existence jejích rodinných vazeb (ty je možné zjistit z příslušných registrů), ale za účelem prokázání možných dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života svého i svých rodinných příslušníků. V tomto ohledu poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2020, č.j. 5 Azs 347/2019-33, dle kterého je výslech rodinných příslušníků cizince třeba provést nikoli za účelem prokázání existence jeho rodinných vazeb, ale aby byla najisto postavená otázka přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Žalobkyně v tomto směru poukazuje také na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 3. 2017, č.j. 57 A 6/2016-81, ve kterém se tento soud vyjádřil k posuzování přiměřenosti rozhodnutí následovně: *„Soud k této námitce uvádí, že řízení o žádosti podle zákona o pobytu cizinců lze rozdělit na dvě části. V části první je cizinec po podání žádosti vyzván k předložení příslušných dokladů. Poté, kdy cizinec na základě výzvy správního orgánu určité doklady předloží, zjišťuje správní orgán, zda doklady předložené k žádosti umožňují rozhodnout o žádosti. V případě, že požadované doklady nejsou doloženy nebo jsou nedostatečné, přesouvá se správní řízení do části druhé. Ve druhé části správní orgán zjišťuje, zda je či není rozhodnutí (tedy rozhodnutí o zamítnutí žádosti) přiměřené a je povinen tuto přiměřenost zkoumat i ve vztahu k tvrzením žalobce. Dle konstantního názoru zdejšího soudu je v případě řízení o pobytu cizince pro zjištění skutkového stavu v souvislosti s přiměřeností rozhodnutí důležitý výslech cizince, neboť cizinec je neznalý práva a jazyka. Soud také odkazuje na dřívější rozsudek zdejšího soudu ze dne 15. 7. 2015, č.j. 57 A 75/2014-52, kde byl výslech považován nejen za zcela standardní, ale rovněž za podstatný úkon ve správním řízení. Tamtéž zdejší soud dovodil, že: „Provedení výslechu žadatele o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu je podstatným úkonem ve správním řízení, neboť v průběhu výslechu dostává žadatel možnost přednést svá tvrzení ohledně věci samé, tj. uvést skutečnosti dokládající splnění všech podmínek pro prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu (...) Procesní pochybení správních orgánů mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť nebylo-li žalobci umožněno uvést skutečnosti dokládající splnění všech podmínek pro prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, (...) je předčasné dospět k závěru, že žalobce tyto skutečnosti netvrdil, neprokázal a správními orgány rozporované skutečnosti nevyvrátil.“ Dle názoru soudu výslech slouží k tomu, aby cizinec předestřel svá tvrzení, která jsou potřebná pro vydání rozhodnutí. A to samozřejmě nejenom ve vztahu k první části řízení, kdy správní orgán zkoumá účel pobytu nebo naplnění podmínek, ale také v části druhé, kdy správní orgán zjišťuje, zda je rozhodnutí přiměřené. Soud má za to, že pokud žádost cizince nebude v první fázi úspěšná, správní orgán by měl cizince vyzvat, aby uvedl skutečnosti, ve*

kterých spatřuje důvod pro to, zda je rozhodnutí z jeho pohledu nepřiměřené nebo tak správní orgán může učinit výsledkem. Správní orgán, ale neprovedl nic z uvedeného, co by vedlo k dostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci dle § 3 správního řádu, proto soud tuto námitku považuje za důvodnou.“ Žalobkyně namítá, že v důsledku neprovedení výsledku matky žalobkyně k její rodinné situaci nebyly zjištěny okolnosti podstatné pro učinění závěru o nejlepších zájmech nezletilé žalobkyně a její nezletilé sestry. Žalobkyně je proto toho názoru, že žalovaná rozhodla nezákonně, když prvoinstanční rozhodnutí nezrušila dle § 90 odst. 1 správního řádu, přestože prvoinstanční orgán rozhodl bez zjištění skutkového stavu v rozsahu dle § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 správního řádu.

4. V části žaloby uvozené slovy „*K nedostatečnému posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí*“ žalobkyně dále namítala, že posouzení přiměřenosti je (mj. v důsledku shora uvedeného) nedostatečné. Žalovaná zároveň rozhodla v rozporu § 75 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), neboť řádné posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí jí bylo uloženo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2019, č.j. 9 Azs 230/2019-53. Posouzení dopadů rozhodnutí je formalistické, kdy správní orgány pouze vyjmenovávají některé z faktorů relevantních pro posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí, fakticky k nim ale nepřihlíží, zároveň řadu důležitých faktorů zcela přehlíží. Posouzení přiměřenosti zcela chybí ve vztahu k dopadům napadeného rozhodnutí do zájmů nezletilého dítěte – sestry žalobkyně. Žalobkyně je přesvědčena, že pokud by žalovaná skutečně vzala v úvahu dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života a do zájmů obou nezletilých dětí, tj. žalobkyně a její sestry, dospěla by k závěru, že zamítnutí žádosti žalobkyně bylo nepřiměřené, a tedy i nezákonné. Prvoinstanční orgán při posuzování přiměřenosti postupoval následujícím způsobem: nejprve uvedl důvod zamítnutí žádosti žalobkyně – nesplnění zákonných podmínek pro udělení trvalého pobytu, kdy odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2016, sp.zn. 33 Cdo 2039/2015. Následně popsal její rodinné vztahy, kdy ve stručnosti uvedl, že matka a sestra žalobkyně pobývají na území České republiky, část její rodiny se nicméně nachází ve Vietnamu. Dále uvedl, že jeho rozhodnutí není spojeno s povinností vycestovat z území ani zákazem vstupu na území, tudíž nic nebrání tomu, aby si žalobkyně z území Vietnamu podala žádost o jiné pobytové oprávnění, zároveň nic nebrání tomu, aby se žalobkyně přestěhovala do Vietnamu ke svému otci. Z těchto důvodů prvoinstanční orgán konstatoval, že jeho rozhodnutí nepředstavuje nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně. Žalovaná posléze tento způsob posouzení přiměřenosti vyhodnotila jako dostatečný. Přitom zopakovala tvrzení prvoinstančního orgánu s doplněním námitky, že pouze dlouhodobý zákaz pobytu může v obecné rovině založit nepřiměřený zásah rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Žalobkyně namítá, že takový způsob posouzení přiměřenosti je formalistický a nedostatečný z pohledu § 174a zákona o pobytu cizinců, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte a s těmito dokumenty související judikatury. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že při posuzování přiměřenosti je nutné zájmy cizince, stejně jako zájmy veřejné, nejprve třeba vymezit a následně je poměřovat (srov. rozhodnutí ze dne 25. 5. 2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33). Správní orgány nemohly řádně posoudit přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí, pokud tyto zájmy žalobkyně ani veřejné zájmy nijak nevymezily a negativní zásahy do soukromého a rodinného života žalobkyně apriorně popřely. Žalobkyně dále namítá, že správní orgány se nezabývaly dopady rozhodnutí ze všech relevantních hledisek, zejména nepřihlíděly k finanční situaci celé rodiny. Posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí postavily na své domněnce, že pokud má žalobkyně na území země původu svého otce, může přesídlit do

země původu za svým otcem. Existence rodinné vazby ve Vietnamu ale bez dalšího neznamena, že o žalobkyni bude ve Vietnamu dostatečně postaráno a přesídlení jí nezpůsobí nenapravitelnou újmu v oblasti jejího dalšího vývoje. Správní orgány se nijak nevypořádaly s otázkou, zda je otec žalobkyně vůbec ochoten a schopen se o žalobkyni postarat, a to jak z hlediska finančního zabezpečení, tak z hlediska její další výchovy. Z pouhé existence rodinných vazeb nelze přiměřenost dopadů rozhodnutí dovodit, pokud se správní orgán nezabývá hloubkou těchto rodinných vazeb a dalšími relevantními okolnostmi, jako je např. materiální zabezpečení rodiny, dostupnost zdravotní péče, vliv přesídlení na další vývoj nezletilého dítěte apod. Dále k námitce žalované, že pouze dlouhodobý zákaz pobytu může založit nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince, žalobkyně namítá, že tento názor je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, srov. rozsudek ze dne 28. 2. 2014, č.j. 5 As 102/2013-31: *„Podobně jako ve věci Nunez proti Norsku nelze předvídat, zda by odloučení stěžovatele od jeho dětí bylo trvalé nebo jen dočasné, a to s ohledem na omezené možnosti z hlediska zákona o pobytu cizinců, které by měl stěžovatel i po uplynutí doby vyhoštění pro umožnění návratu do ČR z jeho vlasti k dispozici, a bylo třeba v tomto směru věnovat, jak naznačuje i stěžovatel, pozornost rovněž příslušné správní praxi. Trvalé nebo dlouhodobé odloučení by nepřiměřený zásah do rodinného života v daném případě mohlo znamenat, ovšem ani případné „krátkodobé“ nucené vycestování stěžovatele by nevylučovalo možnost nepřiměřeného zásahu do práva stěžovatele a jeho rodinných příslušníků na rodinný život, pokud by k němu přistoupily ještě další uváděné okolnosti.“* V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud rovněž zdůraznil nutnost věnovat pozornost příslušné správní praxi. Je všeobecně známou skutečností, že podávání žádostí o pobytové oprávnění z území Vietnamu je přinejmenším problematické, a nelze bez dalšího předvídat, zda bude žalobkyni umožněno do České republiky dojíždět na základě dlouhodobých víz, jak to předpokládá žalovaná. Zároveň takový postup je pro žalobkyni téměř nemožný z hlediska finanční situace celé její rodiny. Žalobkyně se proto domnívá, že napadené rozhodnutí by mělo být jako nezákonné a nepřezkoumatelné zrušeno a žalované by mělo být uloženo posoudit přiměřenost reálně, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, ze všech hledisek uvedených v § 174a zákona o pobytu cizinců, způsobem, který je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

5. Dle žalobkyně je posouzení přiměřenosti dále v zásadním rozporu s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V tomto směru žalobkyně odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č.j. 5 Azs 47/2016-57, ve kterém uvedený soud stanoví: *„Rozpor s čl. 8 Úmluvy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečně individuální posouzení protichůdných zájmů, včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. listopadu 2016, El Ghatet).“* Žalobkyně namítá, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí se neobjevují žádné úvahy o nejlepších zájmech nezletilé žalobkyně, odůvodnění napadeného rozhodnutí ani neobsahuje dostatečná skutková zjištění pro učinění závěrů o nejlepších zájmech nezletilé žalobkyně. Zároveň nebyly vymezeny veřejné zájmy na zamítnutí žádosti žalobkyně a nebyla provedena individualizovaná úvaha o rovnováze zájmů veřejných se zájmy žalobkyně jakožto nezletilého dítěte. V této souvislosti žalobkyně dále namítá, že i přes její námitky se správní orgány nijak nezabývaly dopady jejich rozhodnutí do soukromého a rodinného života rodinných příslušníků žalobkyně, především její nezletilé sestry, která je také nezletilým dítětem. Žalobkyně opakovaně namítá, že přiměřenost dopadů rozhodnutí je třeba zkoumat nejen ve vztahu k účastníkovi řízení, ale i jeho rodinným příslušníkům (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5.

2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33). Je nepochybné, že i ti ponесou následky zamítnutí žádosti žalobkyně, napadené rozhodnutí ale žádné úvahy o dopadech rozhodnutí do rodinného a soukromého života nejbližších rodinných příslušníků žalobkyně neobsahuje. V napadeném rozhodnutí žalované i v prvoinstančním rozhodnutí zejména naprosto chybí jakékoli úvahy o zájmech sestry žalobkyně, nezletilé L. N., nar. X., která je navíc občankou České republiky. Právní zástupce namítá, že s ohledem na skutečnosti, že Česká republika je smluvní stranou Úmluvy o právech dítěte, není možné vnímat situaci žalobkyně izolovaně, naopak je třeba hledat takové řešení, které bude v nejlepším zájmu jak žalobkyně, tak její nezletilé sestry. Zamítnutí žádosti žalobkyně, která v důsledku bude muset vycestovat z území České republiky, neboť žádnou žádost o pobytové oprávnění nemůže podat z území České republiky, se nutně pojí s tím, že se žalobkyně vycestuje do Vietnamu také její matka, která nemůže opustit svou tříletou dceru a zůstat na území České republiky. Rozdělení matky a její tříleté dcery by šlo zcela zjevně proti zájmům žalobkyně jakožto nezletilého dítěte a mohlo by způsobit nenavratitelnou újmu v oblasti jejího psychického vývoje a negativně ovlivnit její vztah s matkou. Na druhou stranu, pokud matka tříleté žalobkyně vycestuje pro zamítnutí žádosti její dcery společně se žalobkyní z území České republiky, takové řešení bude zjevně v rozporu se zájmy její druhé nezletilé dcery L. N., nar. X., která by v takovém případě zůstala na území České republiky bez přítomnosti obou rodičů. Sestra žalobkyně má občanství České republiky a nemůže být žádným způsobem nucena k opuštění České republiky. Ve smyslu čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nemají správní orgány oprávnění nutit nezletilou L. N. k opuštění vlasti, tedy pokud si nezletilá sestra žalobkyně nepřeje opustit území České republiky, nemají správní orgány oprávnění nijak ve svých úvahách přihlížet k možnosti, že bude následovat zbytek své rodiny do Vietnamu. Z hlediska její integrace na území České republiky, která dosahuje nejvyšší možné míry, neboť jí bylo uděleno státní občanství, nepřichází její přesídlení do země původu svých rodičů v úvahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č.j. 5 Azs 404/2019-28). Je zcela v rozporu s Úmluvou o právech dítěte, aby za situace, kdy napadené rozhodnutí představuje takovýto zásah do života nezletilé sestry žalobkyně (která je navíc občankou České republiky), napadené rozhodnutí neobsahovalo žádné úvahy o přiměřenosti zásahu do jejích zájmů jakožto zájmů nezletilého dítěte. V tomto směru žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č.j. 5 Azs 404/2019-28, ve kterém soud uvádí: „*Vnitrostátní soudy také musejí podle ESLP dostatečně podrobně odůvodnit svá rozhodnutí. Odůvodnění, které skutečně nevyvažuje dotčené zájmy, je v rozporu s článkem 8 Úmluvy, zejména když soudy přesvědčivě neprokáží, že je zásah přiměřený sledovaným cílům, a tedy odpovídá naléhavé společenské potřebě (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, El Ghatet proti Švýcarsku, stížnost č. 56971/10, bod 47).*“ Podobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 47/2016-57 [„*Rozpor s čl. 8 Úmluvy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečně individuální posouzení protichůdných zájmů, včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. listopadu 2016, El Ghatet proti Švýcarsku, stížnost č. 56971/10, zejména body 46-47 a prejudikara ESLP tam citovaná.)*“].

6. Správní orgány proto měly dle žalobkyně povinnost hledat takové řešení, které bude v nejlepším zájmu obou nezletilých dětí, tj. žalobkyně i její nezletilé sestry. Z uvedeného je zřejmé, že jediným takovým řešením je legalizace pobytu žalobkyně na území. Zamítnutí žádosti účastnice je projevem přepjatého formalismu a je v rozporu s čl. 10 odst. 2 a čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, čl. 8

Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Přepjatý formalismus je přitom konstantně judikaturou označován za zcela nezákonný, v příkrém rozporu s ústavními principy demokratického právního státu. Upřednostňování formalistického přístupu na úkor přístupu materiálního, resp. skutečně zjištěného stavu věci označil za nezákonné opakovaně i Ústavní soud. Z obecného hlediska je namístě připomenout, že Ústavní soud ve své konstantní judikatuře již mnohokrát uvedl, že netoleruje orgánům veřejné moci a obecným soudům formalistický postup za použití v podstatě sofistického odůvodňování zřejmé nespravedlnosti. Zdůraznil přitom mj., že obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku a že povinnost soudů nalézat právo neznamena pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad (srov. např. nález sp.zn. Pl. ÚS 21/96, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 7, nález č. 13, nebo nález sp.zn. 19/98, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 13, nález č. 19). Při výkladu a aplikaci právních předpisů nelze opomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho kterého předpisu, ve kterém jsou vždy přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy. Ústavní soud považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje orgány veřejné správy či obecné soudy z povinnosti udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité.

7. Žalobkyně uzavřela, správní orgány v rozporu s § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu řádně nezjistily skutkový stav. Dále v rozporu s § 174a zákona o pobytu cizinců neposoudily dostatečně dopady rozhodnutí a své úvahy o přiměřenosti rozhodnutí v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu řádně neodůvodnily, a zatížily tak svá rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Takový postup byl zároveň v rozporu s § 78 odst. 5 s.r.s., protože posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí bylo žalované uloženo rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Zamítnutí žádosti žalobkyně je nepřiměřené s ohledem na § 174a zákona o pobytu cizinců, čl. 10 odst. 2 a čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a tedy i nezákonné.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

8. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobní námitky odmítá a odkazuje na spisový materiál a své rozhodnutí ze dne 18. 5. 2020, č. j. MV-53898-5/SO-2020. Dle žalované nepřináší žaloba žádnou novou relevantní argumentaci, která by správnost napadeného rozhodnutí zpochybňovala. Podle názoru žalované napadené rozhodnutí splňuje všechny požadavky, které správní řád v § 68 odst. 3 stanoví pro odůvodnění rozhodnutí. Žalovaná přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, jak se vypořádala s námitkami žalobkyně uvedenými v odvolání, z jakých důvodů je považovala za mylné či nerozhodné a jakými úvahami se řídila při hodnocení důkazů a výkladu právních předpisů. Z uvedených důvodů je žalovaná přesvědčena, že věc byla posouzena správně a v souladu se zákonem.

IV.

Vyjádření účastníků při jednání dne 22. 6. 2021

9. Při jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

V.

10. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 22. 6. 2021, č.j. 57 A 83/2020-81, zrušil rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č.j. MV-53898-5/SO-2020 a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.
11. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalované svým rozsudkem ze dne 15. 12. 2021, č.j. 10 Azs 419/2021-44, zrušil shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni a vrátil věc zdejšímu soudu k dalšímu řízení.

VI.

Vyjádření účastníků při jednání dne 15. 3. 2022

12. Účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

VII.

Posouzení věci soudem

13. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
14. Podle § 110 odst. 4 s.ř.s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.
15. V souladu s ustanovením § 110 odst. 4 s.ř.s. byl soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku ze dne 15. 12. 2021, č.j. 10 Azs 419/2021-44.
16. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku uvedl: „Žalobkyně na začátku roku 2017 požádala o udělení trvalého pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona pobytu cizinců, tedy jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, jeli důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců. Žalobkyně v žádosti spoléhala na pobytové oprávnění ve formě trvalého pobytu její matky (také občanky Vietnamu). Ministerstvo však v říjnu 2017 matce žalobkyně trvalý pobyt zrušilo. Ministerstvo proto žádost žalobkyně zamítlo, neboť v řízení nebyly potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66. NSS zdůrazňuje, že mezi žalobkyní a stěžovatelkou není sporné, že v době vydání rozhodnutí žalované již žalobkyně podmínku v § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nesplňovala. Matka žalobkyně totiž neměla v České republice trvalý pobyt, ale pouze přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU (nezletilé sestry žalobkyně, která má české občanství). Naopak, zcela zásadní je argumentace ohledně toho, zda rozhodnutí stěžovatelky bylo přiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života žalobkyně. Podle ministerstva a stěžovatelky zamítnutí žádosti přiměřené bylo, krajský soud však posoudil přiměřenost jinak. Pochopil rozhodnutí stěžovatelky tak, že žalobkyně již má právo na pobyt na území České republiky, ale v důsledku nevyhovění její žádosti by musela z Česka vycestovat a z Vietnamu požádat o vydání povolení k pobytu. Bylo by nepřiměřené nutit žalobkyni – tříleté dítě – k vycestování jen za tímto účelem (navíc v situaci, kdy podle krajského soudu její

matka kvůli péči o další dceru nemůže odcestovat s žalobkyní a kdy nelze nutit její sestru – českou občanku – aby vycestovala do Vietnamu). Jak již NSS mnohokrát uvedl, na základě čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je potřeba se zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života (jinak upravené v § 174a tohoto zákona), a to i v případech, kdy zákon takové posouzení výslovně nevyžaduje. To navíc platí bez ohledu na to, zda jde v konkrétní věci o přechodný, nebo trvalý pobyt, a i přesto, že ve většině případů k nepřiměřenému zásahu nedojde (srov. předchozí rozsudek NSS ve věci žalobkyně 9 Azs 230/2019, body 17 a 18, nebo rozsudek ze dne 27. 1. 2021, čj. 6 Azs 321/2020 41, body 11 a 12, a judikaturu citovanou v obou rozsudcích). Na druhou stranu je potřeba respektovat znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky. NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit „pouhým odkazem“ na ochranu soukromého a rodinného života žadatele (srov. rozsudky NSS ze dne 27. 3. 2020, čj. 5 Azs 320/2019 38, body 2122, ze dne 30. 11. 2020, čj. 5 Azs 250/2017 42, bod 27, ze dne 29. 4. 2021, čj. 10 Azs 414/2020 41, bod 28, ze dne 16. 7. 2021, čj. 2 Azs 413/2020 45, bod 33, a ze dne 8. 11. 2021, čj. 10 Azs 253/2021 51, bod 12). Citovanou judikaturu ale nelze chápat tak, že by v určitých typech věcí nebylo potřeba se posouzením dopadů rozhodnutí vůbec zabývat (čehož se domáhá stěžovatelka a což NSS naznačuje poměrně přísně např. ve věci 5 Azs 250/2017). Tím by NSS zcela popřel jinou „větev“ své judikatury. V případech, jako je tento, je namístě se ptát, jaký dopad pro její rodinný a soukromý život bude mít to, že nedostane právě trvalý pobyt. Ve výsledku totiž bude obtížné najít situaci, kdy bude nepřiměřeným zásahem právě neudělení trvalého pobytu, ačkoli žadatel nesplňuje základní podmínku pro jeho udělení (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 3. 2017, čj. 4 Azs 7/201736, nebo ze dne 1. 12. 2016, čj. 9 Azs 253/201630, bod 19, obdobně ke zrušení trvalého pobytu např. rozsudek ze dne 14. 3. 2018, čj. 6 Azs 422/201729, bod 12). Muselo by jít o situaci zcela výjimečnou, ve které se nejspíše zároveň objeví nějaká „trhlina“ v systému zákona o pobytu cizinců. O takovou situaci ale nyní nejde. Právě v tomto hodnocení krajský soud pochybil. NSS souhlasí s krajským soudem, že k nepřiměřenému dopadu do rodinného či soukromého života žalobkyně (případně dalších osob) by došlo, pokud by rozhodnutí žalované vedlo 1) k rozdělení žalobkyně a její matky, nebo 2) k nutnosti vycestování celé rodiny (včetně nezletilé sestry žalobkyně, o kterou její matka také pečuje) do Vietnamu. V prvním případě by odloučením malého dítěte od rodiče, se kterým prožilo prakticky celý dosavadní život, došlo zjevně k nerespektování nejlepšího zájmu dítěte (srov. např. rozsudek 10 Azs 414/2020, bod 27, případně obdobně ze dne 27. 10. 2021, čj. 8 Azs 303/201949, bod 20). V druhém případě by naopak mohlo dojít k tomu, že by sestra žalobkyně přišla o možnost skutečně využívat podstatnou část práv spojených se statusem občana EU (srov. rozsudky velkého senátu SD EU C133/15, ChavezVilchez, EU:C:2017:354, bod 65, a C34/09, Ruiz Zambrano, EU:C:2011:124, bod 44, a na ně navazující rozsudky NSS ze dne 31. 1. 2019, čj. 10 Azs 178/2018 37, č. 3869/2019 Sb. NSS, bod 22, nebo 8 Azs 303/2019, body 1920). Při posuzování rozsahu narušení soukromého a rodinného života je totiž nutné zkoumat i dopad na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo pobývat na území ČR (např. rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2016, čj. 1 Azs 81/201633, bod 15 a judikatura tam citovaná). Oběma následkům je ale možné zabránit jinak, aniž by zároveň žalobkyni muselo ministerstvo přiznávat trvalý pobyt, pro jehož udělení nesplňuje základní podmínku. Jak již stěžovatelka uvedla v kasační stížnosti, žalobkyně může požádat o jiný druh pobytového titulu, pro který splňuje podmínky [na základě informací ze správního spisu se jeví jako reálné např. získání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podle § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Případně může žalobkyně pro dočasné vyřešení své situace

využít víza za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona. Stejně je možné nynější situaci žalobkyně vyřešit bez nutnosti vycestovat jen za účelem podání žádosti (srov. § 169d odst. 3 a 4 zákona o pobytu cizinců) a upustit od nutnosti osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu v cizině (k tomu všemu ale dále srov. následující bod). Druhou stranou mince je, že ministerstvo musí v dalších řízeních, která žalobkyně k zajištění svého pobytu zahájí (případně v těch, která již zahájila), maximálně zohlednit její situaci (mj. spočívající v tom, že v době podání žádosti o trvalý pobyt patrně podmínky splňovala a ke změně došlo až v průběhu řízení). Především je potřeba (a v tom NSS souhlasí s krajským soudem), aby žalobkyně nemusela vycestovat do Vietnamu za účelem podání žádosti o pobytové oprávnění, a aby nedošlo k rozdělení části rodiny žalobkyně, která s ní v Česku žije. To musí ministerstvo zohlednit jak při vyřizování žádostí o pobytové oprávnění, tak při zajištění pobytu žalobkyně po dobu takového řízení. Je také potřeba, aby její případné žádosti o upuštění od nutnosti podat žádost o pobytové oprávnění osobně bylo vyhověno. Žalobkyni nelze v této situaci nutit, aby z České republiky odcestovala.”

17. Jak vyplývá ze zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu, kterým je soud vázán, nelze dospět k jinému závěru, než že správními rozhodnutími nedošlo k nepřiměřenému dopadu do rodinného či soukromého života žalobkyně. Žalobní námitky tak nelze shledat důvodnými.

VIII.

Rozhodnutí soudu

18. Soud neshledal žádný ze žalobkyní uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl, neboť není důvodná.
- 19.

IX.

Odůvodnění neprovedení důkazů

20. Soud neprovedl žádný z žalobkyní navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

X.

Náklady řízení

21. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. by měla právo na náhradu nákladů řízení žalovaná, když měla ve věci plný úspěch. Jelikož žalované žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je kasační stížnost nepřípustná; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 104 odst. 3 písm. a) s.ř.s.]. V tomto případě musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 15. března 2022

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu